

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma:

Kfv.II.37.120/2023/7.

A tanács tagjai:

Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Szilas Judit előadó bíró
Dr. Bögös Fruzsina bíró
Dr. Figula Ildikó bíró
Dr. Kovács András bíró

A felperes:

felperes
(cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Varsányi Barbara ügyvéd
(cím2)

Az alperes:

Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara
(1068 Budapest, Benczúr utca 47.)

Az alperes képviselője:

Dr. Aszalós Dániel ügyvéd
(cím3)

Az alperesi érdekelt:

alperesi érdekelt
(cím4)

Az alperesi érdekelt képviselője:

Dr. Erdész Éva ügyvéd
(cím5)

A per tárgya: köztestületi per
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
102.K.701.634/2022/22. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

– a Fővárosi Törvényszék 102.K.701.634/2022/22. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy az alperes MKF-49-22/2021. számú határozatát megsemmisíti, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezi;

– kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 270.000,- (kétszázhetvenezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000,- (harmincezer) forint kereseti illetéket és 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és a megelőző eljárások

[1] Az alperesi érdekelt 2011. szeptember 25. napján használtan, de gyári állapotban vásárolta meg az ... forgalmi rendszámú Yamaha XS 250 típusú ... alvázszámú és ... motorszámú motorkerékpárt. A megvásárlást követően 2011. szeptember 30-án lefolytatott eredetiségvizsgálat során megállapításra került, hogy a jármű egyedi azonosítói eredetiek, az egyedi azonosító és műszaki adatok vonatkozásában a jármű és járműokmány adatai között nincs eltérés.

[2] Az alperesi érdekelt a motorkerékpáron végzett nagymértékű felújítást követően azt 2016. július 13-án értékesítette. A vevő a motorkerékpár eredetiségvizsgálata iránt intézkedett. A 2016. július 26-án kelt vizsgálat eredménye szerint a jármű egyedi azonosító adatai nem eredetiek, az egyedi azonosító adatok megváltozása külső jogtalan beavatkozás következménye.

[3] A KEKH Közlekedési Osztály vezetője által tett feljelentés alapján ismeretlen tettes ellen nyomozás indult a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 347. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző egyedi azonosítójel meghamisításának büntette miatt, amelynek során a nyomozó hatóság igazságügyi műszaki szakértőként a felperest rendelte ki.

[4] A felperes 01140/3634/2016.bü. számú büntető eljárásban előterjesztett 2016. december 19-én kelt szakvéleménye összefoglaló megállapítása szerint a vizsgált motorkerékpáron nagymértékű átalakításokat végeztek el, eredeti alvázszámát a jelenlegi alvázszámra módosították, eredeti motorját a benne fellelhető hatósági jelzéssel ellátott motorra cserélték.

[5] A felperes a nyomozati eljárásban a 2017. május 31-i meghallgatásakor előadta, hogy vannak olyan anyagvizsgálati módszerek, melyekkel meg lehet állapítani, hogy történt-e a vázon szétvágás vagy újrahegesztés. A felperes a konkrét motorblokknak az eredetiségével kapcsolatban az elé tárt eredetiségvizsgálati dokumentációk és fényképfelvételek alapján azt véleményezte, hogy a motorkerékpáron lévő motor megegyezik a korábbi vizsgálatok során látott motorral, melyből következik, hogy a motort a motorkerékpárban nem cserélték ki.

[6] A Budapesti Nyomozó Ügyészség a 2017. augusztus 2. napján kelt Nyom.163/2017. számú határozatával a nyomozást megszüntette, mert a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. Az alperesi érdekelt panasza alapján a Fővárosi Főügyészség 2017. október 18-án kelt NÜ.4385/2017/2. számú határozatával – a panasznak helyt adva – a tényállás felderítéséhez szükséges további bizonyítékok beszerzése érdekében a nyomozás továbbfolytatását rendelte el.

[7] A büntető eljárás során a felperes 2018. április 15-én kiegészítő szakvéleményt adott, amelyben kifejtette, hogy a motorkerékpár alvázszámát hordozó elem illesztése mentén elhelyezkedő hegesztési varrat gyártól eltérő állapota az eredeti hegesztési varrat megmunkálására (csiszolására, köszörülésére) vezethető vissza. Ezen megmunkálás 2011. és 2016. év közötti időben történhetett, azonban pontos (konkrét) időpontja nem állapítható meg. Összefoglalásában arra a megállapításra jutott, hogy a motorkerékpár egyedi azonosítóját (alvázszámát) hordozó elem mentén a hegesztési varraton a gyárral megegyező, valamint arra jellemző jegyek fellelhetők, mely alapján a jármű eredetisége nem cáfolható.

[8] A Budapesti Nyomozó Ügyészség 2018. május 23. napján kelt Nyom.163/2017. számú határozatával ezt követően a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette, megállapítva, hogy az alperesi érdekelt a jármű egyedi azonosítójeleit nem távolította el, azokat nem hamisította meg, így az egyedi azonosítójel meghamisításának büntette terhére nem állapítható meg.

[9] Az alperesi érdekelt az alperesnél fegyelmi eljárás kezdeményezett, amelyben azt sérelmezte, hogy a vele szemben indult nyomozati eljárás során a felperes szakértőként eljárva három alkalommal tett megállapítást, és mindhárom alkalommal eltérő szakvéleményt adott. A vizsgálati módszere alapvetően szemrevételezésre terjedt ki, amely alapján messzemenő következtetéseket vont le, amelyet később „kénye-kedve szerint” változtatott. Csak az eljárás végén jutott arra a következtetésre, hogy nem történt manipuláció a motorkerékpár eredeti azonosítójeleit illetően, így a büntetőeljárás ezt követően került megszüntetésre. A felperes szakértői munkáját elfogadhatatlannak tartva, kérte annak vizsgálatát, hogy a felperes a büntető eljárás során tett nyilatkozataival, szakértői munkájával a törvényességi, szakmai, etikai szabályokat megtartotta-e.

[10] Az alperesi fegyelmi tanács a 2019. március 18. napján kelt MFB-53-22/2018. számú határozatában (a továbbiakban: határozat 1.) megállapította, hogy a felperes az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 93. § (1) bekezdése szerint minősülő fegyelmi vétséget követett el, mivel nem tett eleget a Szaktv. 39. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározott kötelezettségének. Ezért a felperest figyelmeztetés fegyelmi büntetésben részesítette és 50.000 forint eljárási díj, valamint a felmerült 148.503 forint eljárási költség megfizetésére kötelezte.

[11] A felperes a határozat 1.-gyel szemben előterjesztett keresetében az alperesi határozat 1. tényállásának eltérő megállapítása mellett a határozat 1. hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy nem követett el jogszabálysértést, fegyelmi vétséget nem valósított meg. Keresetében eljárási és anyagi jogi jogszabályokra egyaránt hivatkozott.

[12] A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2019. október 16. napján kelt 102.K.700.323/2019/14. számú ítéletével (a továbbiakban: ítélet I.) az alperesi határozat 1.-et hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Az ítélet I. indokolása szerint a határozat az ügy érdemére kihatóan súlyosan jogszabálysértő, mert az indokolása hiányos, abból a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése nem állapítható meg. A megismételt eljárásra a felperes írásbeli nyilatkozata és tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített szóbeli előadása összefoglalását, az alperesi érdekelt által előadottak hasonló módon történő rögzítését, a köztük lévő ellentmondások feloldását, továbbá a jogkövetkeztetések pontos

jogszabályhelyekkel történő alátámasztását írta elő. A megismételt eljárásra vonatkozó kötelezését kiegészítette azzal, hogy a hatályon kívül helyezéssel a felperes közigazgatási eljárás során felmerült fegyelmi eljárási díj és költségigénye okafogyottá vált, amelyről az alperesnek a megismételt eljárása során újból határoznia kell.

[13] A megismételt eljárás során az alperes a 2020. szeptember 7. napján kelt MFB-53-48/2018. számú határozatával (a továbbiakban: határozat 2.) megállapította, hogy a felperes a Szaktv. 93. § (1) bekezdése szerinti fegyelmi vétséget követett el azzal, hogy nem tett eleget a Szaktv. 39. § (1)-(3) bekezdésében meghatározott jelzési kötelezettségének, aminek következtében a felperest figyelmeztetés fegyelmi büntetésben részesítette és 50.000 forint eljárási díj, valamint az eljárás során felmerült 125.656 forint eljárási költség megfizetésére kötelezte.

[14] A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 2021. június 8. napján kelt 102.K.701.276/2021/14. számú ítéletével (a továbbiakban: ítélet II.) az alperesi határozat 2.-öt megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Megállapította, hogy az alperes az ítélet I.-ben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, mert a hatályon kívül helyezés folytán a korábbi fegyelmi eljárásban felmerült fegyelmi eljárási díj és költségigény okafogyottá vált, erről a megismételt eljárásban rendelkezni kellett volna. A megismételt eljárásra előírta, hogy alperesnek a döntését a bírósági ítélet I.-ben foglalt iránymutatásra figyelemmel kell meghoznia mind az ügy érdemét, mind a fegyelmi eljárási díj és költségeket illetően.

[15] Az alperes az ismételten elrendelt megismételt eljárásban 2022. február 16. napján hozta meg az MKF-49-22/2021. számú határozatát (a továbbiakban: határozat 3.), amelyben megállapította, hogy a felperes a Szaktv. 93. § (1) bekezdése szerinti fegyelmi vétséget követte el azzal, hogy nem tett eleget a Szaktv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott jelzési kötelezettségének, valamint a (3) bekezdés alapján nem ismerte fel azokat a körülményeket, amelyek az ügy érdemét – értve itt a kategorikus szakvélemény adását – befolyásolhatták volna. Fegyelmi büntetésként figyelmeztetésben részesítette, és felhívta a jövőben hasonló magatartásoktól történő tartózkodásra. Rögzítette, hogy az alapeljárás során 148.503 forint költség keletkezett, amelyet a felperes visel azzal, hogy megtérítési kötelezettsége nincs, mert a megállapított költséget és az 50.000 forint eljárási díjat 2019. május 21. napján átutalással már megfizette. Megállapította, hogy a második eljárás és a harmadik megismételt eljárás során felmerült költséget a Kamara viseli.

[16] Határozatában részletesen ismertetve az ügy tényállását, értékelve a felperes és az alperesi érdekelt eljárás során tett nyilatkozatait, leszögezte, hogy a felperes szakértői minőségéből fakadó felelőssége, hogy olyan módszert válasszon, amivel minél pontosabb megállapításokra jut, egyértelmű összefüggések hiányában pedig ne tegyen kategorikus megállapításokat. Kiemelte, hogy a fegyelmi eljárásnak nem a felperes által készített szakértői vélemények szakmai szempontú felülvizsgálata volt a tárgya, hanem az, hogy a felperes az első szakvélemény készítése során nem kellő körültekintéssel járt el, mivel kérdésre a nyomozó hatóság előtt maga is elismerte, hogy teljes bizonyossággal nem tudott választ adni a hatóság kérdésére. Ennek ellenére mégsem hívta korábban a hatóság figyelmét arra, hogy más módszerrel történő vizsgálattal kiegészítve kiderülhet, hogy más tényekre is visszavezethetőek-e az alvázon tapasztalt elváltozások.

[17] Az a tény, hogy a nyomozás megszüntetésére a szakvélemény alapján került sor, nem akadálya a fegyelmi eljárás lefolytatásának, mivel a nyomozás bűncselekmény hiányában történő megszüntetése nem a felperes első szakértői véleményén, hanem a meghallgatáson előadottakon és a kiegészítő szakértői véleményén alapult. A büntetőeljárás megindulását pedig a felperes kategorikus megállapítása képezte, amelyben olyan tényről állított, amit a saját maga által is tudottan további vizsgálatok elvégzésével akár cáfolhatott volna. Ennek

figyelembevételével pedig a Szaktv. 39. § (1) bekezdése alapján jeleznie kellett volna a további adatokat, vizsgálati tárgyakat, esetleg a Szaktv. 39. § (2)-(3) bekezdése alapján a további eljárási cselekményt [az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 5. § (4) bekezdése szerinti, a vizsgált tárgy megrongálódásával vagy megsemmisülésével járó vizsgálatához való hozzájárulást] kérve. E kötelezettség nem a szakértői vélemény szakmai tartalmához kapcsolódik, hanem az igazságügyi szakértő valamennyi eljárása során érvényesülő általános kötelezettség.

[18] A szakértői magatartással összefüggésben enyhítő körülményként vette figyelembe a fegyelmi vétség első alkalommal történő elkövetését, a szándékosság hiányát, a cselekmény csekély súlyát, súlyosító körülményként pedig azt, hogy a nem körültekintő szakvélemény következtében az alperesi érdekelt ellen büntetőeljárás indult, amely hátrányos megítélést jelentett a szakmai pályája során.

A felperes kereseti kérelme, az alperes védirata és az alperesi érdekelt nyilatkozata

[19] A felperes a keresetében elsődlegesen a határozat 3. hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a bíróság rendelje el az ítélet I. és ítélet II. iránymutatása szerinti fegyelmi eljárás lefolytatását, másodlagosan kérte, hogy a fegyelmi határozat 3.-ban megállapítottaktól eltérve állapítsa meg, hogy a felperes eleget tett a Szaktv. 39. § (1)-(3) bekezdéseiben foglalt kötelezettségének, így nem követte el a Szaktv. 93. § (1) bekezdésében meghatározott fegyelmi szabálysértést.

[20] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jogra és az R. cikk (2) bekezdésére hivatkozva hangsúlyozta, hogy az alperes nem tett eleget az ítélet II.-ben foglalt iránymutatásnak. Az eljáró fegyelmi tanács a határozat 3. meghozatala során nem vizsgálta részletesen a fegyelmi vétség alapját képező tényeket, indokolása hiányos, mert a felelősség szempontjából lényeges tényállási elemeket és bizonyítékokat, illetve azok értékelését nem tartalmazza. Kiemelte, hogy az új információ megismerésekor haladéktalanul további szakértői vizsgálatra vonatkozó jelzést tett a hatóság felé. Alperes e tényt és azon körülményt sem értékelte, hogy nem kizárólagosan a szakvéleménye miatt indult a büntetőeljárás, és annak elhúzódása sem a magatartására vezethető vissza. A nyilatkozatát alátámasztó okirati bizonyítékokat az alperes az eljárása során nem értékelte és annak mellőzéséről sem adott számot, ezért a bíróság iránymutatásának megfelelő mérlegelést a határozat nem tartalmaz.

[21] Az anyagi jogszabálysértések körében arra hivatkozott, hogy a Szaktv. 110. § (2) bekezdés e) pontjára és a Szaktv. 93. § (5) bekezdésére figyelemmel a fegyelmi eljárás megindításának vele szemben akadálya volt, mert a véleményére alapozottan véglegessé vált döntés született a nyomozás megszüntetéséről 2018. május 23. napján. Kifejtette, hogy a kiegészítő szakvélemény készítésére a felmerült új információ alapján került sor, amely alapján új vizsgálatokat kellett elvégezni. Az alperes az alap-, illetőleg a kiegészítő szakvélemények megállapításait a környezetükből kiragadva és tévesen értelmezve tett szakmai alapú megállapításokat. Nem kérdőjelezhető meg, hogy a vizsgálat módszerének megválasztása szakkérdés, és ugyanígy a vizsgálatokból feltárt adatokból levonható következtetések, megállapítások is.

[22] Az alperes védiratában a határozat 3.-ban foglalt indokokat fenntartva a felperesi kereset elutasítását kérte.

[23] Az alperesi érdekelt a felperes keresetének elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[24] A törvényszék ítéletével (a továbbiakban: ítélet III.) a felperes keresetét elutasította. Indokolásában mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alperes eleget tett-e az ítélet III.-ban (helyesen: ítélet II., továbbiakban helyesen idézve) foglalt iránymutatásnak a Kp. 85. § (3)

bekezdés a) pontjára tekintettel. Megállapította, hogy az alperes maradéktalanul eleget tett az ítélet II.-ben megfogalmazott kötelezéseknek, ezért az alperesi határozat 3. nem semmis.

[25] A Szaktv. 120. § (1) bekezdésében foglaltakat felhívva arra a következtetésre jutott, hogy alperes a határozat 3. indoklásában az irányadó tényállást részletesen ismertette, a korábbi ítélet iránymutatásának megfelelően a felperesi és az alperesi érdekelt nyilatkozatait egyaránt feltüntetve, azokból a következtetéseket levonva tette megállapításait. Az alperes a tényállást kellő mértékben feltárta, döntését részletesen megindokolta, az ellentmondásokat feloldotta, így e körben eljárási jogszabálysértés nem volt megállapítható.

[26] Az anyagi jogszabálysértés körében a Szaktv. 3. § (1) bekezdésében, 39. §-ában, 93. § (5) bekezdésében foglaltakat felhívva arra a következtetésre jutott, hogy az alperesi vizsgálatnak nem volt akadálya az a körülmény, hogy a nyomozás megszüntetésével a felperes szakértői véleményére alapítottan véglegessé vált döntés született a büntetőügyben. Utalt a határozat 3. hetedik oldalán kifejtettekre, miszerint a fegyelmi eljárásnak nem a szakvélemények szakmai szempontú felülvizsgálata volt a tárgya, alperes nem arról foglalt állást, hogy a felperes szakértőként helyes vizsgálati módszert választott-e és ezzel helyes következtetésre jutott-e, hanem a szakértő jogait és kötelezettségeit vizsgálva azt értékelte, hogy a felperes tevékenysége a tényállás megállapítását és a hatóság döntését elősegítette-e. A szakvélemények tartalmi ismertetése és a felperes erre vonatkozó nyilatkozatainak rögzítése a határozatban nem jelenti egyben a felperes szakmai értékelését is, ezért a Szaktv. 93. § (5) bekezdésében foglaltakat az alperes nem sértette meg.

[27] A felperes 2016. december 9-én készített szakvéleménye, a nyomozati eljárás során 2017. május 31-én tett nyilatkozata és a 2018. április 15-én kelt kiegészítő szakvéleménye megállapításai tartalmi ismertetéséből arra a következtetésre jutott, hogy az egyedi azonosítójel meghamisításának büntette körében folytatott nyomozás során kiemelkedő jelentőséggel bírt a jármű egyedi azonosító jeleinek vizsgálata, amely szakkérdésben a felperesnek kellett szakértőként állást foglalni.

[28] Kifejtette, hogy a felperes első szakvéleményében határozottan állította, hogy manipuláció történt, az alvázszám és a motorszám ki lett cserélve. Az eljárás menetéből látható, hogy a nyomozás kezdetben ismeretlen tettes ellen folyt, majd az alperesi érdekelt a szakvélemény előterjesztését követően már gyanúsítottként került kihallgatásra. A felperes az ügyészi meghallgatást követően változtatott a véleményén, melyre magyarázatot nem adott, a jármű motor alkatrésze kapcsán úgy nyilatkozott, hogy azt nem cserélték ki, ugyanakkor az alvázszám hordozó elem esetén újabb anyagvizsgálati módszerekre hivatkozott, amelyek alapján megállapítható a szétvágás, vagy az újrahegesztés ténye. Ennek folyamánya a nyomozás megszüntetése, majd későbbi folytatása, melynek során felperes a kiegészítő szakvéleményében már új vizsgálati módszerekkel végzett vizsgálat alapján az első véleményével teljesen ellentétes következtetésre jutott.

[29] E körben jelentősége volt annak is, hogy a felperes az ügyészi meghallgatáson az első véleményével kapcsolatosan feltett kérdésre válaszolva nyilatkozott csak arról, hogy létezik olyan módszer, amellyel egyértelműen megállapítható, hogy az alvázat újrahegesztették-e, vagy sem. E meghallgatáson a vizsgált motorkerékpárral kapcsolatban nem merült olyan új tény, körülmény, amely az első kirendelés alkalmával ne lett volna ismert, illet a felperes sem tudott megjelölni. Miután a felperesnek szakkérdésben kellett állást foglalnia, nem volt jelentősége annak, hogy az alperesi érdekeltet milyen motiváció vezette a motorkerékpár átalakításánál.

[30] Egyetértett az alperessel abban, hogy a szakértő felelőssége, hogy olyan vizsgálati módszert válasszon, amelynek segítségével minél pontosabb megállapításokat tehet. Amennyiben nem tud állást foglalni az adott kérdésben, véleményében nem tehet kategorikus megállapításokat és ezt a kirendelő hatóság felé jeleznie kell. A felperes részéről a

haladéktalan jelzés az újabb vizsgálati módszerre vonatkozóan nem valósult meg, mivel erre csak akkor került sor, amikor az alperesi érdekeltet már gyanúsítottként hallgatták meg az ügyben. Ezt követően jelezte felperes, hogy egyéb vizsgálattal egyértelműen megállapítható, hogy a motorkerékpár alvázán az elváltozások másra is visszavezethetőek. A meghallgatás során tett nyilatkozata pedig egyértelműen ellentétben áll az első szakvéleményében foglaltakkal. Kiemelte, hogy olyan szakmai kérdésben kellett állást foglalni, amelyben a kirendelő szerv szakértelemmel nem rendelkezett, ezért kiemelten fontos volt a megalapozott és kellően alátámasztott szakvélemény előterjesztése és körültekintő magatartás a szakértői vizsgálati módszer megválasztásában.

[31] Nem fogadta el a felperesnek szakvélemények egységességére vonatkozó nyilatkozatát sem, hangsúlyozva, hogy a szakvélemények nem egymásra épülnek, hanem az első szakvéleményhez képest a további megállapítások annak ellentmondanak. Álláspontja szerint a két vélemény között nem változtak meg a körülmények, nem merültek fel olyan új tények, amiket a korábbi vizsgálat alapján a szakértőnek ne kellett volna észlelnie. Nem vitatva, hogy a büntetőeljárás során egyéb bizonyítékok is beszerzésre kerültek (pl.: eredetvizsgálat iratai, fényképfelvételek, tanúvallomások), arra a következtetésre jutott, hogy a bűncselekmény felderítése körében a felmerült szakkérdésnek különös súlya volt. A határozat 3.-ból a felelősség megállapításának alapja egyértelműen megállapítható volt, ez pedig a jelzési kötelezettség elmulasztása, továbbá az, hogy a felperes nem ismerte fel azon körülményeket, amelyek az ügy érdemét befolyásolhatták volna.

[32] Mindezek alapján összegezésében arra a következtetésre jutott, hogy a határozat 3.-ban alperes a tényállást a kellő mértékben feltárta, a bizonyítékok megfelelő értékelésével megalapozott döntést hozott, a határozat 3. sem anyagi, sem eljárási jogszabályt nem sért.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[33] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a törvényszéki ítélet III.-nak a hatályon kívül helyezését és szükség esetén az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet III. megváltoztatását, az alperesi határozat 3. megsemmisítését és alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[34] Jogszabálysértésként az Alaptörvény R. cikk (2) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) bekezdésére, 28. cikkére, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. §-ára, 78. §-ára, 83-84. §-aira, a Szaktv. 39. § (1)-(3) bekezdéseire, a 93. § (5) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-ára és 346. §-ára hivatkozott.

[35] Kifejtette, hogy a törvényszék a kereseti kérelemben előadottak indokolatlan mellőzésével hiányos és egyben iratellenes tényállás alapján okszerűtlen indokolással hozta meg határozatát, amely az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek minősül. A törvényszék álláspontjával szemben a határozat 3. szakmai szempontból vizsgálta az alap- és kiegészítő szakvéleményét, valamint a meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatát, amelyeket a hatóság (ügyészség) a véglegessé vált határozatával elfogadott.

[36] Hangsúlyozta, hogy a szakmai szempontból elfogadott szakvélemény szakmai vizsgálatára a fegyelmi eljárás során a Szaktv. 93. § (5) bekezdése alapján nem kerülhetett volna sor, amelyet alátámaszt az ehhez fűzött jogalkotói indokolás is. Kiemelte, hogy a szakértői vélemény értékelése természetesen csak szakmai szempontból lehetséges, alperes a határozat 3. felelősségére vonatkozó megállapításait az alap- és kiegészítő szakvéleményre alapította, ezért az ítélet III. is jogsértő. E körben hivatkozott az ítélet III. [65], [69], [70] és [71] bekezdéseiben kifejtettakra.

[37] Hangsúlyozta, hogy a törvényszék iratellenesen állapította meg, miszerint az alperes a Szaktv. 93. § (5) bekezdésében foglaltakat nem sértette meg a szakvélemény tartalmának

ismertetésével és a felperes erre vonatkozó nyilatkozatainak rögzítésével, mert ez ellentétben áll a határozat 3. hatodik oldalán rögzítettekkel, amely valójában a szakértői vélemény értékelését tartalmazza, amikor az alapszakértői véleményben foglalt állításokat „kategórikusként” értékelni, majd annak megalapozottságát megkérdőjelezve állapítja meg a terhére a fegyelmi felelősséget. Ez alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes szakmai szempontú vizsgálatot végzett, amelyre nem volt lehetősége.

[38] A törvényszék indokolatlanul mellőzte a fegyelmi felelősség kérdésében előadott kereseti jognyilatkozatait, amelyek mellőzéséről nem adott számot. Részletesen kifejtette, hogy a határozat 3.-ban állított Szaktv. rendelkezéseinek megsértése részéről nem volt megállapítható. A Szaktv. 39. § (1) bekezdése ugyanis nem kötelezettséget, hanem jogot és lehetőséget biztosít számára, ezért nem róható fel elmulasztott kötelezettségként a terhére. A 39. § (2) bekezdésbe foglalt értesítési kötelezettség akkor keletkezik, ha a szakértő „álláspontja szerint” a hatóság hatáskörébe tartozó intézkedés megtétele szükséges, amely szintén szakmai kérdés, feltételezi a szakértő szakmai ismeretét és tapasztalatát. A Szaktv. 39. § (3) bekezdéssel összefüggésben pedig nem volt olyan rendelkezésre álló és nem ismert körülmény, tény észlelése, amelyről egyébként az első szakvélemény készítésekor nem volt tudomása.

[39] Azon lényeges körülményt, miszerint az alvázszámot hordozó elem mentén a hegesztési varratokat az alperesi érdekelt esztétikai okból köszörülte, csak az alperesi érdekelt ismerhette, akinek személyét a szakértői kirendelés időpontjában sem a felperes, sem a kirendelő hatóság nem ismerhette. Az alperesi érdekelt meghallgatásával merült fel olyan új adat, információ, amelyet csak a perbeli jármű újabb vizsgálatával lehetett ellenőrizni, ezt a meghallgatásakor nyomban jelezte is. Álláspontja szerint így a Szaktv. 39. § (1)-(3) bekezdéseiben rögzített jelzési kötelezettségének eleget tett, ez alapján terhére fegyelmi vétség megállapítása nem kerülhetett volna sor.

[40] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a törvényszék ítéletének hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal szemben az alapszakértői véleményben foglalt megállapítások alapozták meg az alperesi érdekelttel szembeni alapos gyanút, a felperes a szakvéleményében nem jelezte a motorkerékpár további vizsgálatának lehetőségét, ezt csak kérdésre a nyomozóhatóság előtt tett nyilatkozata tartalmazza.

[41] Érvelése szerint a Szaktv. 39. §-a azt a követelményt támasztja az igazságügyi szakértővel szemben, hogy az eljárásban aktívan közreműködve jelezze a releváns új tényeket, további adatok beszerzésének, vagy további vizsgálat elvégzésének a szükségességét, amely jelen ügyben elmaradt. A felperes szemrevételezéssel folytatott le szakértői vizsgálatot, amelynek eredményeképpen olyan megállapításokra jutott, amelyeket a nyomozati eljárás során a meghallgatásakor semmilyen lényeges elemében nem tudott megvédeni. Kifejezett kérdésre nyilatkozott csak úgy, hogy lett volna egyébként alkalmasabb vizsgálati módszer és ezt alkalmazva jutott végül az eredeti szakértői véleménnyel teljesen ellentétes következtetésre.

[42] A felperes nyilatkozatával szemben a határozat 3.-at megelőző eljárásban a fegyelmi bizottság részletesen vizsgálta az eljárás során keletkezett nyilatkozatokat és a benyújtott bizonyítékokat, és ezeket egyenként és összességükben értékelve alakította ki álláspontját. A felperes ezzel szemben a harmadik eljárás megindítását követően az alaptalan kizárási indítványon kívül egyéb nyilatkozatot már nem tett.

[43] A felperes álláspontjával szemben nem a szakértői vélemény szakmai tartalmát értékelte, azok idézése a megalapozott következtetések levonása miatt volt szükséges, ezért a határozat 3. ezen megállapításaival összefüggő törvényszéki álláspont is helytálló. Érvelése szerint a Szaktv. 93. § (5) bekezdésében foglaltaknak az értékelése megfelelt, mivel ellenkező

jogértelmezés arra vezetne, hogy a kirendelő hatóság által elfogadott szakértői vélemény nem szakmai tartalma se lenne vizsgálható, sőt, okirati bizonyítékként sem volna figyelembe vehető, amely értelmezés ellentétes a normaszöveggel és a jogalkotói indokolásban megjelenő céljával.

A Kúria döntése és jogi indokai

[44] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

[45] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében bírálta felül.

[46] Az irányadó kúriai gyakorlat szerint az alperesi érdekelt által előterjesztett panasz alapján eljáró alperesnek a fegyelmi eljárásban a panasz tartalmi keretei között kellett eljárnia (Kf.IV.37.138/2020/6.). Az alperesi érdekelt a beadványában a felperes szakértői munkájával összefüggésben a törvényességi, szakmai és etikai szabályok megsértésének vizsgálatát kérte. Az alperes a fegyelmi eljárás megindításáról határozott és az eljárás lefolytatását követően a Szaktv. 93. § (1) bekezdésében meghatározott fegyelmi vétség elkövetését a Szaktv. 39. § (1), illetőleg (3) bekezdéseiben foglaltak megsértésére alapította. Ennek figyelembevételével a törvényszéknek arról kellett állást foglalnia, hogy alperes a határozat 3.-ban helytállóan döntött-e a megjelölt Szaktv. rendelkezéseinek felperes általi megsértéséről és ez alapján a fegyelmi vétség elkövetéséről. Az ítélet III. alapján a Kúria is azt vizsgálta elsőként, hogy megalapozott-e a Szaktv. 39. § (1) és (3) bekezdés megsértésére alapított fegyelmi elmarasztalás vagy sem.

[47] Az alperes az első szakértői vizsgálat kapcsán állapított meg jogszabályi mulasztást. A rendelkezésre álló peradatok alapján releváns tényként megállapítható, hogy a 2016. július 26-án kelt eredetiségvizsgálat a perbeli motorkerékpáron lévő egyedi azonosító adatok eredetiségét nem ismerte el, azzal, hogy azok megváltozása külső, jogtalan beavatkozás következménye, melynek folyamánként büntetőeljárás indult. A megindult büntetőeljárás során a felperes szakértőként került kirendelésre. A kirendelő végzés szerint a feladata annak megállapítása volt, hogy motorkerékpár egyedi azonosító adatait meghamisították-e, az eredeti azonosítójelek megállapíthatóak-e, a gyári állapothoz képest eszközöltek-e járművön műszaki módosításokat és ezekre mikor került sor. A szakvélemény elkészítéséhez rendelkezésre álltak a perbeli motorkerékpárra vonatkozó eredetiségvizsgálati iratok, az annak mellékletét képező fényképfelvételek, valamint a nyomozóhatóság telephelyén fellelhető motorkerékpár. Felperes a jármű vizsgálatát szemrevételezéssel végezte el, a 2016. december 9-i alapszakértői véleményét ez alapján alakította ki.

[48] A vizsgálat tárgya és az ahhoz kapcsolódó iratok tehát a szükséges mértékben a felperes rendelkezésére álltak, ezért az alperes és az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben ezen alapszakértői vélemény időpontjában nem merült fel a Szaktv. 39. § (1) bekezdésében foglalt olyan, korábban rendelkezésre nem bocsátott adat, irat, vizsgálati tárgy, amelyet a szakvélemény elkészítéséhez a szakértőnek – a vizsgálatkori ismeretei alapján – igényelnie kellett volna. A rendelkezésre álló iratok és a motorkerékpár szemrevételezése alapján a felperesnek arra sem kellett következtetnie, hogy esetlegesen az alperesi érdekelt a gépjárművén – konkrétan az alváz illesztésénél – olyan beavatkozásokat végzett (köszörülés, csiszolás), amely miatt további adatok bekérése lett volna indokolt.

[49] A per adatai alapján az is megállapítható, hogy az alperesi érdekelt nyomozati hatóság előtt tett nyilatkozatából vált megismerhetővé az a tény, hogy az alperesi érdekelt a motorkerékpáron – annak értékesítését megelőzően – saját maga drasztikus változásokat eszközölt, amely kiterjedt több alkatrész cseréjére, a jármű alvázszerelését hordozó alkatrész illesztéseinek csiszolására, köszörülésére és a jármű teljes átfestésére. A felperes az erről

történő tudomásszerzést követően nyilatkozott úgy, hogy anyagvizsgálat módszerével megállapítható a szétvágás vagy újrahegesztés ténye, ezt megelőző időpontban azonban újabb vizsgálati módszer alkalmazása, illetőleg erre vonatkozó tájékoztatási kötelezettsége nem merült fel. Mindezek alapján a Szaktv. 39. § (1) bekezdésében foglalt jelzési kötelezettség elmaradásával összefüggő felperesi jogszabálysértést az alperes, tévesen állapította meg, illetőleg a törvényszék azt tévesen, okszerűtlenül értékelte, különös figyelemmel arra, hogy az alperes nem jelölt meg olyan szakmai szabályt, vagy vizsgálati protokollt, amelyet a szakértői vizsgálatok kapcsán a felperes megsértett volna, s amelyek akár adatkérési, akár jelzési kötelezettséget indokoltak volna.

[50] A Szaktv. 39. § (3) bekezdése a szakértő jelzési kötelezettségére vonatkozik olyan tény, körülmény tekintetében, amely az ügy megítélését érdemben érinti, de arra a hatóság vagy a megbízó nem utalt. A Kúria hangsúlyozza, hogy az alapszakértői vélemény elkészítésekor a korábban kifejtettek szerint olyan tény, körülmény nem merült fel, amelyet a szakértőnek a hatóság felé a szakértői vizsgálattal összefüggésben jeleznie kellett volna, így e körben a jogsértés megállapítására szintén tévesen került sor. E körben az elsőfokú bíróság döntését kellően nem is indokolta, hiszen nem állapítható meg, hogy a később keletkezett többletinformáció (alperesi érdekelt nyilatkozata az átalakítás mértékéről, munkálatairól) nyomán szükségessé váló más szakértői módszerről a felperesnek miért is kellett volna az első alkalommal jelzést adni.

[51] Az alperes, illetőleg az elsőfokú bíróság érvelésével szemben a felperes által 2016. december 9-én készített szakértői vélemény és annak 2018. április 15. napján történő kiegészítése egységesnek tekintendő, különösen, hogy ugyanazon tárgy és kapcsolódó cselekmény vizsgálatára került sor egy büntetőeljárás keretében. Az alap- és kiegészítő szakvélemény külön történő vizsgálata nem indokolt, ugyanis az alapszakvéleménytől eltérő megállapításokra, a nyomozati eljárás során felmerült újabb adatok, körülmények miatt lefolytatott újabb vizsgálat eredményeként került sor. Ilyen esetben az alap véleményben foglalt megállapításoktól történő eltérés csak látszólagos, ugyanis az az újabb adatok miatt a korábbtól eltérő és részletesebb szakértői vizsgálat eredménye. Az alapszakértői vélemény megállapításaihoz képest új tény, körülmény felmerülése esetén nem kizárt, hogy a szakértő a korábbi szakvéleményben foglaltaktól eltérjen, azt módosítsa, ilyen esetben a két időpontban tett vélemény megállapítása közötti ellentmondás csak látszólagos.

[52] Az alperes valójában az alapszakvélemény, valamint a szakértői nyilatkozat és a kiegészítő szakvélemény megállapításainak ütköztetésével a szakértő által első alkalommal választott szakértői módszert (szemrevételezés) kifogásolta, amely lényegében a felperes szakmai munkájának értékelését jelenti, amelyet a Szaktv. 39. § (1), és (3) bekezdése szerinti jelzési, adatbekérési kötelezettséggel kapcsolt össze, helytelenül.

[53] Miután a szakértői vizsgálat módszerének a megválasztása egyértelműen a szakértő kompetenciájába tartozik, és e körben a korábban kifejtettek szerint a Szaktv. 39. § (1), illetőleg (3) bekezdésének megsértése nem volt megállapítható, az alperes részéről az erre alapított fegyelmi felelősség megállapítására tévesen került sor. Az alperesi érdekelt a panaszában a felperes büntetőeljárásban kifejtett szakmai munkájával kapcsolatban a törvényességi, szakmai szabályainak ellenőrzését is kérte, alperes e vizsgálatot a Szaktv. fenti rendelkezéseivel meghatározott körben végezte el, azonban a döntése megalapozatlan.

[54] A Kúria a fentiekben kifejtettek alapján azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényállást hiánytalanul feltárta, azonban az irányadó jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével, tévesen foglalt állást az alperesi határozat 3. jogszerűségéről, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megváltoztatta, az alperes határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[55] Az új eljárás során az alperesnek az alperesi érdekelt által a fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányuló beadványa tartalma alapján ismételtén meg kell vizsgálnia, hogy történt-e olyan, a Szaktv.-be vagy a szakmai szabályokba ütköző tevékenység, amelyet a felperes a büntetőeljárásra, annak speciális szabályaira tekintettel megsértett, de ez esetben is figyelemmel kell lennie a Szaktv. 93. § (5) bekezdésében foglaltakra, amely szerint szakmai szempontból nem vizsgálható az a szakvélemény, amelyet a hatóság jogerős vagy véglegessé vált határozatának meghozatala során elfogadott. Miután az egységesnek tekinthető szakvélemény alapján a nyomozóhatóság a büntető eljárást megszüntette, így ez adott esetben a szakértő szakmai munkája fegyelmi eljárásban történő vizsgálatának akadályá lehet.

A határozat elvi tartalma

[56] *A Kamarának a szakértő fegyelmi felelősségét a fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányuló beadvány tartalma alapján kell vizsgálnia.*

[57] *Amennyiben a Kamara a határozatában megjelölt szakértői törvény rendelkezéseinek megsértése miatt állapítja meg a fegyelmi vétség elkövetését és a rendelkezésre álló tények, bizonyítékok alapján a megjelölt jogszabálysértések nem állapíthatók meg, a szakértő fegyelmi marasztalása megalapozatlan és jogsértő.*

[58] *A fegyelmi eljárás során a szakmai szempontú vizsgálat akadályát képezi, ha a vizsgálattal érintett szakvélemény alapján a hatóság a korábbiakban jogerős vagy véglegessé vált határozatot hozott.*

Záró rész

[59] A Kúria a sikeres felülvizsgálati kérelemmel élő felperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült együttes költségét a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan állapította meg.

[60] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt együttes kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket – az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető személyes illetékmentessége folytán – a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2023. július 5.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Szilas Judit s.k. előadó bíró, Dr. Bögös Fruzsina s.k. bíró, Dr. Figula Ildikó s.k. bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró